

Veronique Esman, directeur Curatieve Zorg VWS

Paul van Rooij, directeur GGZ Nederland

Leo Kannerhuis Nederland zet in op integrale zorg dicht bij huis

Hardop meedenken, durven dromen, inzichten delen... Eind november nodigde Leo Kannerhuis Nederland een gevarieerde groep cliënten, bestuurders, beleidsmakers en zorgverzekeraars uit om van gedachten te wisselen over de koers voor de komende jaren. Hoe ziet de gespecialiseerde autismezorg er in 2020 idealiter uit? En welke stappen zijn er nu nodig om die dromen te realiseren?

Dat er de afgelopen jaren voortvarend is gebouwd aan een landelijk netwerk voor gespecialiseerde autismezorg, is van essentieel belang voor de toekomst van die zorg. Tot die slotsom komen zowel Veronique Esman – directeur Curatieve Zorg van VWS –, als Paul van Rooij – directeur van GGZ Nederland. Allebei benadrukken zij tijdens de aftrap van de werkconferentie het belang van het nieuwe samenwerkingsverband. Hierdoor ontstaan er meer mogelijkheden om dicht bij huis passende zorg te bieden; gestoeld op dezelfde visie en uitgangspunten, en geflankeerd met praktijkgericht onderzoek naar de effectiviteit van de ingezette interventies. De manier waarop

daaraan tot nu toe is gewerkt, kenmerkt Esman als ondernemend en transparant. Het is een voorbeeld voor andere zorgsectoren.

Geen gepamper

Tijdens het tweede deel van de ochtend denken de aanwezigen actief mee over vijf stellingen (zie kader op pagina 11), afgeleid van het position-paper van Leo Kannerhuis Nederland. Bijvoorbeeld over de ambitie gespecialiseerde ASS-zorg zoveel mogelijk regionaal te spreiden, zodat afstand geen onnodige drempel vormt bij het zoeken naar hulp.

leo kannerhuis
nederland

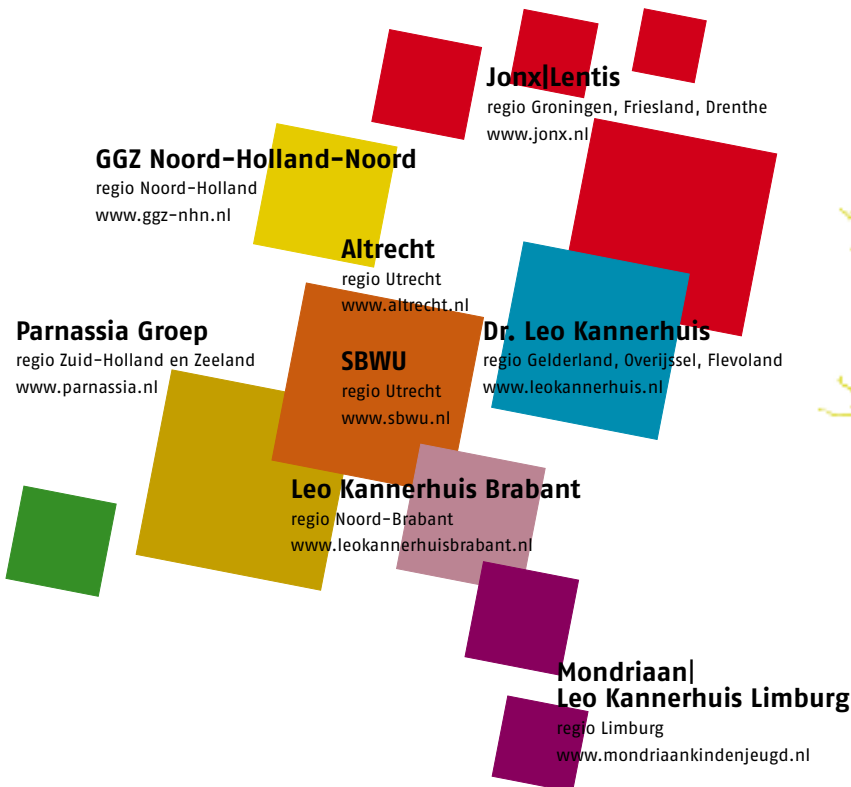

“Dat is geen gepamper, maar harde noodzaak”, verzekert Wiebe Cnossen, psychiater en inhoudelijk manager van GGZ Noord-Holland-Noord. Deze ambitie staat echter onder druk, zeker nu gemeenten een steeds belangrijkere rol krijgen als financier, terwijl zij tegelijkertijd te maken hebben met aanzienlijke budgetkortingen, betoogt Wim Brunenberg, programmamanager bij VWS. Vanaf 2015 wordt alleen nog maar medisch specialistische zorg vergoed door de zorgverzekeraars. Doelen als het verhogen van zelfredzaamheid en het vergroten van participatie vallen daar niet onder, terwijl die doelen wel van doorslaggevend belang zijn voor mensen met autisme. Tegen die achtergrond pleit Brunenberg voor het overeind houden van integrale, gespecialiseerde zorg die adequaat wordt gefaciliteerd. “En die zorg houdt niet op bij de consulten in de spreekkamer van de psychiater”, concludeert hij.

Leo Kannerhuis Nederland

De partners:

Alles wat aandacht krijgt, groeit!

Een treffende slogan, die tijdens het minisymposium van Leo Kannerhuis Nederland een paar keer voorbij komt. Ook de gekozen groene locatie is raak: het Bomen centrum in Baarn. Op 28 november jl. discussieerden beleidsmakers, bestuurders, zorgverleners en cliëntvertegenwoordigers daar over de koers van het nieuwe landelijke samenwerkingsverband. Als dank voor het meedenken krijgt iedereen na afloop een jong boompje mee naar huis.

Duurzame draagkracht

Naar aanleiding van de overige stellingen komen verschillende actuele thema's langs. Het debat met de aanwezigen worden gebruikt om de koers van het nieuwe samenwerkingsverband verder aan te scherpen, zegt Astrid van Dijk, voorzitter van de Raad van Advies van Leo Kannerhuis Nederland. "Deze dag markeert het moment dat we met zeven franchisepartners voor het eerst echt een landelijke dekking hebben, van Groningen tot Limburg", zegt zij. "Denkend vanuit het autisme, gaat het niet alleen om het verhelpen van de stoornis, want dat zit er niet in. In plaats daarvan steken we door naar diverse levensdomeinen waarop cliënten problemen ervaren; en juist daar proberen we een werkbaar evenwicht en duurzame draagkracht te bereiken, proactief en gericht op een betere kwaliteit van leven. Als blijkt dat zorgverzekeraars niet de bereidheid hebben om dit te financieren, zullen we onze kennis meer en meer moeten overdragen aan andere partijen die werken binnen andere financieringskaders."

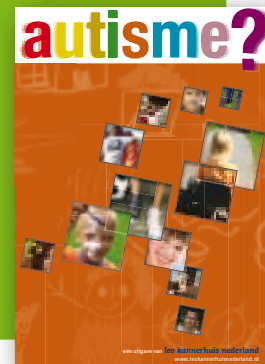
Vanuit de zaal klinkt tijdens het debat de roep om als samenwerkingsverband daarnaast ook één stem te laten klinken richting gemeenten, omdat de ernst van veel ASS-problematiek daar vaak wordt onderschat. Gezien alle belangengroepen die in het kader van de WMO aankloppen bij gemeenten, is die lobby belangrijker dan ooit. Zowel voor continuïteit in financiering als voor het bestrijden van het stigma dat er nog altijd bestaat over mensen met autisme.

Keep it simple!

Monique Post heeft tijdens de beleidsochtend een persoonlijke inbreng als ervaringsdeskundige. Vanuit cliëntperspectief gedacht staat of valt doeltreffende autismezorg volgens haar met vertrouwen in de behandelaar. "Keep it simple: natuurlijk zou een cliënt het liefst één persoon willen die alle problemen helpt oplossen en actief meedenkt om het leven op orde te houden. Goede hulpverleners zijn onderzoekers die wat dat betreft de juiste sleutel weten te vinden." Een vergelijkbaar aanbod in heel Nederland vindt zij mooi bedacht, maar voor cliënten is het nog belangrijker dat er sprake is van een passend aanbod dat aansluit op de eigen vragen en behoeften.

De volledige tekst van het Position Paper vindt u op www.leokannerhuisnederland.nl

Daar vindt u ook een overzicht met de partners van Leo Kannerhuis Nederland. Ter gelegenheid van de 'werkconferentie' verscheen er een magazine van Leo Kannerhuis Nederland met achtergrond-artikelen en interviews met cliënten en behandelaren. Het magazine kan kosteloos (zolang de voorraad strekt) worden opgevraagd via info@leokannerhuisnederland.nl onder vermelding van naam en adres.

Stellingen minisymposium Leo Kannerhuis Nederland

1. Het dichterbij brengen van gespecialiseerde ASS-zorg is een kerntaak van Leo Kannerhuis Nederland.

Volgens psychiater Wiebe Cnossen van GGZ Noord-Holland-Noord is 'autismezorg dichtbij' vooral belangrijk, omdat het hierdoor beter mogelijk is om een hecht netwerk van mensen en instanties op te zetten waarop mensen met ASS kunnen terugvallen. Dat is essentieel voor succesvolle behandeling en begeleiding. Daarom wil Cnossen toewerken naar integrale zorg, zonder lacunes voor mensen van 0 tot 100 jaar.

2. Het bevorderen van een gelijkwaardig gespecialiseerd tweede- en derdelijns aanbod voor mensen met autisme en betrokkenen is een kerntaak van Leo Kannerhuis Nederland.

De reacties op deze stelling zijn verdeeld. Bij deze stelling doen Ineke de Bruin, psychiater en directeur Zorg bij Lucertis (PBG) en Matt Schillings, contractmanager GGZ bij Menzis een voorzet voor de discussie. In plaats van 'aanbod' zou de Bruin liever de termen 'hulp, behandeling en diagnostiek' gebruiken. Specialisatie en expertise zijn belangrijk, maar minstens zo belangrijk is volgens haar de therapeutische relatie en de manier waarop de zorg uiteindelijk regionaal wordt opgezet en ingericht. Want een goede opvang van ogenschijnlijk kleine problemen en hulpvragen vereist vaak grote expertise. Schillings zet hier tegenover dat het voor zorgverzekeraars – die vanaf 2015 volledig risicodragend zijn voor de ggz – onontkoombaar wordt om de hoogwaardige, specialistische behandelingen helder af te bakenen. Hij vindt dat Leo Kannerhuis Nederland zich vooral dient te richten op het doorontwikkelen van hoogwaardige zorg. En als dat integrale zorg is, dan is het in elk geval van belang dat het samenwerkingsverband onderzoek doet naar de effectiviteit en meerwaarde van die brede benadering.

3. De inbreng van ieders specialisaties is onmisbaar voor Leo Kannerhuis Nederland en de verdere ontwikkeling van het Kanner-concept.

De uitgezette koers straalt ambitie uit, aldus Hans Gerritzen, psychiater en inhoudelijk manager bij Altrecht die deze stelling voor zijn rekening neemt. De bestaande diversiteit van de partners vormt een belangrijke kracht voor het samenwerkingsverband. Zij beschikken over een schat aan gespecialiseerde kennis en uiteenlopende expertise, die optimaal dient te worden benut en gedeeld. Bijvoorbeeld

voor de doorontwikkeling van behandeling van ASS in combinatie met andere stoornissen. Zijn pleidooi vindt gehoor in de zaal. Een nadere inventarisatie van de specialismen van de partners is dan ook een belangrijk vervolgstap.

4. Een vergelijkbaar regionaal aanbod in elke regio is onmisbaar voor de (arbeids)mobiliteit van cliënten, en daarmee voor hun maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid.

Ervaringsdeskundige Monique Post vertelt uit eigen ervaring hoe zij bewust de keuze maakte om voor bepaalde specifieke ondersteuning te reizen naar een andere stad of desnoods ergens op een wachtlijst te belanden. Belangrijker nog dan het bieden van vergelijkbare zorg in elke regio, is volgens haar dat de geboden zorg passend, op maat, creatief, flexibel en overzichtelijk is; met name het laatste aspect is essentieel om de zelfredzaamheid van mensen met ASS te bevorderen. Daarom 'droomt' Monique van hulpverleners die 'out of the box' durven denken, van casemanagers en coaches die door hun bejegening vertrouwen inboezemen, en van een systeem dat zorgverleners niet hindert maar juist faciliteert om cliënten die behandeling en begeleiding te bieden die ze echt nodig hebben.

5. Leo Kannerhuis Nederland biedt bij uitstek kansen voor het opstellen van een breed gedragen onderzoeks-, innovatie- en ontwikkelagenda.

Frans Westerbos, secretaris van de Gezondheidsraad, is op schrift aanwezig. Zijn commentaar op deze stelling wordt voorgelezen. Inge van Balkom, psychiater en directeur bij Jonx/Lentis reageert daarna op zijn belangrijkste vragen bij de keuze van Leo Kannerhuis Nederland om zich met onderzoek vooral te richten op de behandeling van complexe zorgvragen en het versterken van de draagkracht van gezinnen waar ASS voorkomt bij kinderen en/of ouders. "In onderzoek kun je het individu bevragen. Maar uiteindelijk fungeert dat individu binnen zijn systeem. Dat is een geheel dat je niet los van elkaar kunt zien. Het systeem fungeert immers als vangnet en als springplank! Het gaat erom dat we met de cliënt en zijn systeem samen de kwaliteit van leven verbeteren!" Vanuit de zaal klinkt vooral de roep naar onderzoek waardoor meer evidence ontstaat over de effectiviteit van behandelinterventies of werkzame bestanddelen daarvan. Want juist daar ligt volgens enkele aanwezigen de belangrijkste uitdaging voor verder wetenschappelijk onderzoek.